

REKOMENDACJE PIERWSZEGO KONGRESU KULTURY PARTNERSTWA WSCHODNIEGO

Forum twórców, menadżerów i animatorów kultury, przedstawicieli ministerstw, samorządów, organizacji pozarządowych, środowisk akademickich, mediów; reprezentujących kraje Partnerstwa Wschodniego (PW) i Unii Europejskiej (UE).

Lublin, 21-23 października 2011

Kultura jest szczególnie istotnym czynnikiem warunkującym rozwój społeczny i ekonomiczny. Dlatego deklarujemy wspólną pracę na rzecz budowania Partnerstwa Wschodniego jako projektu kulturowego: respektującego podmiotowość wszystkich jego uczestników, opartego o wielokierunkową współpracę pomiędzy krajami PW i UE. Uważamy, że tworzone w ramach współpracy kulturalnej modele i mechanizmy stymulowania rozwoju, partycypacji społecznej i transparentności mogą stanowić wzór dla innych obszarów życia publicznego w krajach PW, dając kluczowy impuls do zmiany standardów funkcjonowania instytucji publicznych i niepublicznych.

Za najważniejsze zadania uważamy wypracowanie nowych modeli współpracy kulturalnej z krajami PW: włączenie podmiotów z PW w prace nad kształtem europejskiej polityki sąsiedztwa; zbudowanie sieci wspierającej organizacje i twórców krajów PW; stworzenie i wdrażanie rozwiązań dla rozwoju sektora kultury i systemu edukacji kulturalnej.

Ponadto uważamy, że należy podjąć zdecydowane działania zmierzające do podniesienia efektywności już istniejących mechanizmów finansowania kultury w krajach PW i UE, poprzez racjonalne wykorzystywanie środków i ich efektywniejszą alokację.

Rekomendacje wypracowane podczas Kongresu kierujemy do: organów Unii Europejskiej, administracji centralnej i lokalnej krajów PW i UE, a w szczególności do instytucji odpowiedzialnych za kulturę, edukację i ich finansowanie, a także do organizacji kulturalnych, uniwersytetów oraz środowisk twórczych.

I. Kongres za kluczowe dla integracji europejskiej uważa działania oparte na idei współlistnienia:

1. Budowanie wspólnej europejskiej przestrzeni kulturowej, włączającej kraje PW i respektującej ich różnorodność;
  2. Modyfikowanie filozofii i mechanizmów projektów kulturalnych realizowanych w krajach PW w kierunku długotrwałego procesu aktywizacji społecznej ze szczególnym naciskiem na dzielenie się osiągniętymi rezultatami;
  3. Włączenie tematyki współlistnienia do programów publicznych instytucji krajów PW;
  4. Wspieranie organizacji kulturalnych PW w tworzeniu i realizacji projektów dotyczących szeroko rozumianego pogranicza (w rozumieniu pogranicza geograficznego, etnicznego, a także pogranicza dziedzin).
-

II. Kongres rekomenduje działania dążące do zwiększenia roli podmiotów kultury w krajach PW poprzez:

1. Włączenie organizacji kulturalnych w proces tworzenia programów realizowanych w krajach PW w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa;
  2. Zwiększanie transparentności finansowania działań kulturalnych w krajach PW;
  3. Stworzenie i wdrażanie mechanizmów podmiotowego traktowania niezależnych operatorów kultury w krajach PW.
-

III. Kongres rekomenduje stworzenie i wdrażanie rozwiązań służących rozwojowi i profesjonalizacji sektora kultury w krajach PW poprzez:

1. Utworzenie modeli szkoleniowych (w formie kursów, staży, rezydencji, wizyt studyjnych) podnoszących kompetencje lokalnych menadżerów, animatorów i twórców kultury zajmujących się realizacją idei Partnerstwa Wschodniego jako projektu kulturowego;
  2. Zacieśnianie interdyscyplinarnej współpracy pomiędzy przedstawicielami trzeciego sektora państw PW i UE;
  3. Usprawnienie przepływu menadżerów, animatorów i twórców pomiędzy krajami UE i PW, umożliwiającego realizację projektów międzysektorowych, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności wypracowania mechanizmu ułatwień wizowych;
  4. Optymalne wykorzystanie istniejącej infrastruktury kulturalnej i jej rewitalizację (np. domów kultury), a także adaptowanie przestrzeni dotychczas niewykorzystanych (np. budynki post-industrialne) na innowacyjne działania kulturalne i społeczne;
  5. Priorytetowe traktowanie inicjatyw i projektów promujących sztukę nowoczesną, tak aby przełamać stereotypy na temat kultur krajów PW, redukujące ich bogactwo wyłącznie do egzotyki i folkloru.
-

IV. Kongres rekomenduje stworzenie i wdrażanie nowych rozwiązań w obszarze edukacji kulturalnej krajów PW i UE. Za niezbędne Kongres uznaje:

1. Interdyscyplinarny charakter edukacji kulturalnej, realizowanej na każdym poziomie kształcenia, poczynając od edukacji wczesnoszkolnej;
2. Włączenie zagadnień edukacji kulturalnej do programu szkoleń dla nauczycieli;
3. Wprowadzenie długofalowych projektów i praktyk edukacyjnych do programów i metod działania instytucji kultury;
4. Tworzenie i wdrażanie programów wzajemnie upowszechniających wiedzę o kulturach i językach PW, zarówno w UE, jak i w krajach PW.

V. Kongres rekomenduje rozpoczęcie prac nad programem ścisłej współpracy uniwersyteckiej krajów PW i UE:

1. Utworzenie bazy danych instytucji naukowych, badaczy, problemów badawczych istotnych dla PW, pomocnej w realizacji międzysektorowych projektów badawczych, usprawniającej współpracę pomiędzy badaczami zorientowanymi na PW;
2. Rozwiązanie problemu uznawalności dyplomów pomiędzy krajami UE a krajami PW;
3. Zwiększenie mobilności badaczy oraz studentów z krajów PW poprzez stworzenie oferty stypendialnej uwzględniającej realia ekonomiczne krajów pochodzenia, oraz włączenie krajów PW do istniejących programów stypendialnych UE;
4. Stworzenie i wdrażanie systemu ewaluacji programów stypendialnych w krajach PW.

VI. Kongres rekomenduje tworzenie nowych oraz racjonalizację istniejących mechanizmów wsparcia kultury krajów PW oraz zwiększenie efektywności wydatkowania środków finansowych, poprzez:

1. Stworzenie funduszu wspierającego współpracę międzynarodową oraz programu małych grantów przeznaczonych na działania lokalne;
2. Respektowanie normy podmiotowego traktowania krajów PW w procedurach rozdziału środków finansowych UE, poprzez włączenie przedstawicieli krajów PW w procesy przygotowawcze i decyzyjne;
3. Zdecentralizowanie finansowania podmiotów z krajów PW, poprzez wspieranie rozwoju silnych, niezależnych grantodawców, a także przekazywanie większych środków na szczebel lokalny i regionalny.

Rozpoczynając długofalową pracę nad wspieraniem powyższych działań uczestnicy Pierwszego Kongresu Kultury Partnerstwa Wschodniego przystępują do tworzenia sieci skupiającej organizacje i twórców z krajów UE i PW działających na rzecz kulturowego wymiaru Partnerstwa Wschodniego.

Najważniejszymi zadaniami sieci są:

- budowanie partnerstw wewnątrz PW i pomiędzy krajami PW i UE (internetowa platforma – „mapa kultury PW”);
- wspieranie współpracy międzynarodowej i profesjonalizacji kadr kultury (grupy warsztatowe, seminaria, spotkania, rezydencje), oraz wymiany i dystrybucji wiedzy pomiędzy ośrodkami kulturalnymi i akademickimi;
- reprezentację i rzecznictwo na poziomie EU, krajowym, regionalnym i lokalnym;
- tworzenie i wdrażanie nowych programów finansowych dla PW, stymulowanie organów decyzyjnych UE do włączania krajów PW w istniejące programy grantowe, decentralizacja systemów finansowych w PW.

Ponadto uczestnicy ustanawiają dwuletni cykl organizacji kolejnych Kongresów realizowanych zgodnie z zasadą respektowania podmiotowości, opartych na pracy w małych grupach oraz transparentności finansowej, dążąc do wysokiego poziomu organizacyjnego i merytorycznego.